

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

ZAWIADOMIENIE.

Z dniem 1 kwietnia 1921 r. została otwarta Agentura

„Związku Ubezpieczeniowego Przemysłowców Polskich“

na m. Częstochowę i okolice,

prowadzenie której zostało powierzone

W. P. Konradowi Lesiakowi

w Częstochowie, ul. Kościuszki № 23,

gdzie załatwiane będą wszelkie ubezpieczenia ogniowe, transportów kolejowych, od kradzieży i inne.

Generalna Reprezentacja „Związku Ubezp. Przemysłowców Polskich” w Piotrkowie, Sienkiewicza 14.

Do Publicznej wiadomości!

Pracownicy krawieccy wystawili warunki podwyższenia dotychczasowej płacy o 50% po dłuższych pertraktacjach majstrowile zoafiarowali 30%, pomimo tego pracownicy nie zgodzili się i w czwartek dnia 31 marca r. b. wybuchł strajk we wszystkich warsztatach krawieckich damskich i męskich.

Wobec tego zwracamy się do Szanownych Pań i Panów o nienaleganie z wykończeniem powierzonych nam robót.

Sekcja krawiecka

przy Żydowskiej Resursie Rzemieślniczej.

Ugłoszenie.

W Niedzielę dnia 3 b. m. czynne będą apteki: w Starym Ryнку, w I Alei i w III Alei.

Przed decyzją.

Zbliża się chwila ostatecznego rozstrzygnięcia losów Górnego Śląska. W związku z tem przeżywamy tygodnie oczekiwania tak męczącego, że niejednokrotnie trzeba całego wysiłku woli, aby utrzymać na wodzy nerwy, szarpane przez napływające pogłoski o możliwości krzywdzących Polskę decyzji.

A przecież sprawa jest zupełnie jasna, zwłaszcza jasną być powinna dla tych, którzy wirujące o granicy na G. Śląsku zdecydowali. Traktat wersalski, którego nienaruszalność broni niezłomnie dyplomacja państw sprzymierzonych, mówi stanowczo, że przy rozstrzygnięciu decyduje wynik głosowania gminnel. Wynik ten znamy, na podstawie woli ludności całej wschodniej połowa G. Śląska aż po Odę winna przyspać Polsce, wyłączając Pwr. opoleki, kluczoborskić część oleśkiegę.

I ta wola ludności jest dla nas miarodajna. Poprostu nie możemy zrozumieć, by ją można było zlekceważyć, krojąc Śląsk na sesadzie interesów tej, czy innej grupy kapite listów zagranicznych. Lud śląski, od lat tysiąca na tym obszarze osiadły, zażądał przyłączenia do Polski, chce wrócić do Macierzy. I to musi na stałe. Wszelkie inne rozważanie byłoby nie tylko bezwzględnie niegrawnym się decydujących sfer Ententy nad ideę samostanowienia i wolności ludów, które między innymi wiodła na tudy nieszczęsna i w grób straciła miliony istnień ludzkich, ale byłoby również mignięciem pod fundamenty z tak wielkim trudem budowanego pokoju w Europie.

Za żadne skarby świata naród polski

nie wyrzeknie się niepodległości. Walczył o nią, nieustannie straszna ponosząc ofiary, w ciągu wiekowej niewoli, aż ją odzyskał, i będzie o nią walczył nadal, choćby się wrogowie z całą potęgą plekieł sprzymierzyli. Pozostawienie przemysłowego okręgu górnośląskiego Niemcom lub choćby jego przepolowanie, oddaje Polskę pod względem ekonomicznym na łaskę i nleasie Niemiec, skazuje więc i na uzależnienie polityczne od państwa, które dał jeszcze i bardzo długo pozostało śmiertelnym wrogiem Polski. Stąd wynika, że obrona tej części Górnego Śląska, która się wypowiedziała za Polskę, jest dla nas równoznaczna z obroną niepodległości. Stąd też wynika, że naszym, na woli ludu śląskiego opartych praw do Górnego Śląska bronić będziemy do ostateczności, nie cofając się przed największym wysiłkiem, ani przed największą ofiarą.

Niamcy, ufni w poparcie nieprzychylnych Polsce sfer w Londynie i Rzymie, w zwykły ebie bacznelny i butny sposób domagają się pozostawienia im Górnego Śląska w całości. My uważamy to za prowokację, że zrucenie rakiewy nie tylko ludności śląskiej i Polsce, ale i całej koalicji. Ustepliwość sprzymierzonych wobec Niemiec kosztom wyrażnych postanowień traktatu wersalskiego byłaby hasłem do wypadków, które dałyby do zrozumienia nawet najbardziej kremsko usposobionym sferom angielskim, że z wola ludów, choćby upoleśnionych i ślepych, z ich dążeniem ku ideałom wolności i prawa bezkarnie igrać nie wolno.

Niechże ostrzeżeniem dla klerujących sfer angielskich będzie opinia nieprzychylnych Polsce, ale trzeźwo ocenającego położenie „Manchester Guardianu”, który cmawiając kwestię plebiscytu górnośląskiego pisze dosłownie, co następuje:

„Najważniejszym zdarzeniem plebiscytu górnośląskiego jest to, że istnieje

tem ludność, wynosząca około 3 i 4 ch milijona, która w najoczniejszy sposób okazała, że nie chce nadal mieć nic do czynienia z Prusami, a tego nie można iedną miarą pominiąć w ostatecznym postanowieniu.

Plebiscyt był może najgorszym możliwie załatwieniem [zgodnienia górnośląskiego, ale skoro go obrano, nie można teraz usuwać na bok wyników. Mieszkańcy całych powiatów uważają się od niedzieli nocy za Polaków i chcą się nową swą przynależnością polityczną. Dłsiatki lat ucisku sprawiły, że nienawidzą Niemców, a mieszające propagandy sprawiły ich w stan wybujałego uniesienia narodowego. Rozczarować ich, skradć im ich powodzenie niedelne zna czyby stworzyć najniebezpieczniejszą w całej Europie irradentę.

Mieszkańcy Pażyńskiego Rybnickiego, oraz kilku innych silnie polskich powiatów, uważaliby wszelką próbę rzużenia ich z powrotem pod panowanie Niemców za najozorniejsze oszuatwo i z ością pewnością z bronią w rękę wystapiliby przeciw wszelkiej takiej próbie.

Uważaliby Anglię do ostateczności czasów za ostatej wolności. Polityka angielska od chwili zawarcia pokoju idzie drogą, które nieważ stopniowo to nasze przekonanie.

Pragnielimy i pragnelmy gorąco znaleźć w potężnym państwie wyspiarskim przyjaciela, pragnelmy, byśmy mogli z czystym sumieniem stanąć u boku wielkiego narodu angielskiego na straży największych praw ludów. Ale przeciw ponownemu nałożeniu nam kajdan niewoli do ostatecznego tchnienia bronić się będziemy, choelżyby te kajdany nosły stempeł współpracy angielskiej.

Częstochowa 31—4 21 r.

L.

ale każdy chwytą co ma pod ręką i śpieszy we wskazaną stronę. Oręża mają spore, są armaty, kulomioty i karabiny, a kto nie umie władać bronią dla tego kowal wlejełi kuje w dzień i noc kopy i noże jak za czasów zaporoskich. Amunicję—gdy brak, odbierają od bolszewików.

Ukraińców nie daje się mobilizować, powolny ucieka do oddziałów partyzanckich i żyje w polach i lasach; kogo zdolają ująć—muszą trzymać w zamkniętym wagonie i wywozić w głąb Rosji. Pochód polski z Petlurą do Kijowa zrobił swoje, nie pozostał wrogiego nastroju; wojsko, wiadomo, gdy przyjdzie, da się we znaki ludności; wołosclanin sarkaf i narzekał, ale gdy polak przyszedł, ten sam polak stał się przyjacielem naszego chłopca.

Dłsi dużo ukraińców podają do Polski, jedni by przyrzecć się, odpocząć po walkach, drudzy by dostać to, czego u nas brakuje; taki co wraca to już nie straszy nas polakami—a u nas wzmacnia się wiera, że Petlura przyjdzie do Ukrainy z Polaki.

Opinia Lloyda George'a w Ameryce.

Niektóre organy prasy amerykańskiej gwałtownie napałają na Lloyd George'a za nawłazanie układów z rżdem sowieckim; „New York Herald” między innymi wyraźnie oskarża go o to, że przez zawarcie traktatu handlowego w chwili gdy na całym obszarze Rosji wybuchły rozruchy, sklerowane przeciw krwawej dyktaturze Lenina-Trockiego, premier angielski dał jeden dowód więcej, że się wcale nie liczy z interesami Sprzymierzonych mocarstw. „Byłby mógł conajmniej naradzić się z Francją przed zawarciem układu, który niezaprzeczenie jest moralnym poparciem dla bolszewi smu i to właśnie w chwili, gdy bolszewizm zaczął zdradzać objawy niepokoju, a nawet przerażenia. Układ handlowy podpisany w Londynie jest niemal usna niem ustroju terrorystycznego, skoro za wiera obietnicę dopuszczenia do Anglii „urzędowych agatów”, korzystających z przywilejów konsularnych.

Czy może być coś bardziej skandalicznego jako podobny postępek ze strony ministerstwa, które kilka miesięcy temu oświadczyło, że żaden obywatel brytyjski nie powinien podawać rękł mordercom”. Miał widocznie na myśli Niemców, ale czy kierownicy sowiecków nie są równie dalkimi mordercami jak nie mielcy oficerowie i żołnierze i sam kaiser, który zezwolił na ich nikczemne czyny?”

„New York Herald” powiade, że nigdy jeszcze przez cały bieg swoich dziełów Anglja tak się nie skompromitowała jak to uczyniła przez szlenną i sprzeczną politykę, którą od chwili zawieszenia broni prowadziła — z bezbrzeżnej miłoścl dla handlu!”

„Wobec handlu błędnie nawet wstyd, że się postępuje sprzecnie z własnymi oświadczeniami i że się traktuje zasady, jak bańki mydlane, któreimi bawią się dojrzałe dzieci. Zrucanie głównej winy na Lloyd George'a nie jest żadnym tłumaczeniem, bo gdyby naród angielski sobie tego nie życzył i nie spodziwał się dla siebie znacznych korzyści z tych ciągłych zmian i wahań, Lloyd George nie sąjmowałby tego stanowiska, na którym go widzimy”.

Dalej dziennik ten powiade, że jeśli porównamy korzyści, jakie odniosła Anglja z tem, jakie przypadły w udziale tak straszliwlo zniszczonej Francji, okazał się, że nadsłaje narodu angielskiego nie zawiody go. Lloyd George w dążeniu swoim do tego, by Anglja pierwsza nawłazała handlowe stosunki z Rosją, uległ wpływom kapitalistów, dla których handel zewnętrzny jest największym polem syzków. „Lloyd George tą drogą

Na Ukrainie

Ruch powstaniowy na Ukrainie nosi dźsi cechy wielkiej ścietości. Walki są prowadzone pod hasłem „wyciężyć lub zginąć”, gdyż dla mas wołosclanski tyście pod władzą komunizmu jest nie do zniesienia.

Wołosclanin ukraiński u siebie we wal — w polu nie czuje się gospodarzem, „kacp” we wszystko się wtraca i wszędzie chce zaprowadzić swój ład moskiewski. Rekwizycje, mobilizacje, komunizm nłszką Ukrainę; jeden jej slycheć u ludzi: zginąć lub wyrzucić nejeźdźców z Ukrainy.

Walki z nejszdem na Ukrainie są powszechne. Na noszą jednak charakteru wystapień mesowych, gdyż sadaniem chwili jest oszczędzenie sił i organizacja partyzancka.

Diatęgo tworzy się dla każdej okolicy stałe oddziały partyzanckie, nieuchwytnie i ruchome, ale wleś musel zachować pozory obywatelności. Bo wleś ukraińska nagół biorąc jest już narodowo uświadomkine; chłop ukraiński nauczył się nie nawiadzić moskali, chce być u siebie gospodarzem. Widomym symbolem wolnej Ukrainy stopniowo stał się ataman Petlura, jego czyn narodowy, jego postęć przechodził do legendy, staje się uosobieniem walki o niepodległość. Wszyscy ataman i dowódcy oddziałów powstańczych dzielą się w jego imieniu, choelż powstał sam z siebie.

To ułatwia robotę organizacyjną i powolna ruch powstańczy sprowadzić do jednolitego celu—wypędzić moskali, uszyścić niepodległość. W tym podniecaniu daje się utrzymać całą ludność wołosclanska, która czeka wiosny z zewnątrz, czeka przyjsca wojska Petlury, jakiegoś znaku widomego, może cudu i gotowa we wskazany momencie chwycić żywiolowo za brę, by ugnać bolszewików.

Dłsi gdy dzwony zagrają nadwołą na alarm, to nikt się nie ogląda za orężem,

Teatr PARYSKI

ul. Panny Marji № 19.

PROGRAM:

od piątku 1-go do poniedz. 4-go
Kwietnia 1921 r. włącznie.

CZARNY DŹOKEJ

Sensacyjny dramat w 6-ciu aktach z ulubieńcem publiczności Harry Peeletem
Karkołomne atrakcje wzbudzają podziw widza.

Uwaga!

W poniedziałek przedstawienia kinematograficzne trwać będą do godz. 8 wie-
czór. Od 8 m. 15 początek Koncertu T-wa Spiewaczego „ECHO“ z Krakowa.

Anons!

Od wtorku 5 Kwietnia demonstrowany będzie wspaniały i zajmujący obraz z czasów Renesansu włoskiego p. t. „Dzuma we Florencji“

Teatr „ODEON“.

I-sza Serja

Program od soboty 2 do środy 6 Kwietnia r. b.

Wielka Sensacja Sezonu!

słynnego obrazu

W Kajdanach Matrzeństwa

Wielki dramat współczesny. Serja I-sza w 5-ciu aktach z niezrównaną odwrotnością duszy kobiecej **MIA MAY** w roli głównej.

Nad program: Dekorowanie Oficerów francuskich krzyżem „Virt. Militari“ i „Legją Honorową“ zdjęcia z natury
ORAZ „Rozwój Sztuki Drukarskiej“ (zdjęcia naukowe.)

Wojkowe Kino

„Legun“

ul. Dąbrowskiego 12.
(dawnej Szatnia)

Początek w dni pows. o g. 5, w sobotę o g. 4, w niedzielę i święta o g. 8. Definito seans punktualnie o g. 9.30.

Program od czwartku 31 marca rb. i dni następných

I-y epizod serji „TAJEMNICZY AUTOBUS“

SKRADZIONY WYNAŁAZEK

Atrakcyjny dramat w 5 cz. włoskiej wytw. Rudolf-Film ze słynnymi artystami Adelajdą Regine i Dominikiem Serra w roli gl.

Nad program: Zasadzka na łodzie podwodne zdjęcia z natury.

Dr. J. Fajman

b. Asystent Kliniki Umworsyteckiej
Profes. Nelsaza
Specjal. Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 4 1/2 do 7.
ul. Piłsudskiego 9 (Dojazd) i piętro.

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne
codziennie przyjdź od 10 rano i od 3-7.
Kilkińskiego № 4.

Lehazarsko-Dentysta

Michał Grejniec

ul. Panny Marji 10
Telefon 250
Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 5-7 wiecz.

Odciski, brodawki

szybka usługa

„VEROL“

z krogutkiem
specyfem we wszystkich aptekach i składach
specjalnych. Skład główny: Hurtownia
Właściciel: Antek.

WYPRZEDAŻ

Wielki wybór kordek
włosek, materjałów be-
wielnych i płócian.
materiałów na damskie pa-
tka odbędzie się 3 Kwietnia
w Składzie Manufaktury
J. Dawidowicz i S-ki
i Aleja 7, tel. 74.
Uwaga! Dla pp. Krawców zaw-
sze usługowo.

Gabinet Lebarsko-Dentystyczny opaz pracownia zębów sztucznych St. Parezyńskich

przyjmuje od 10-1 i od 3-7 wiecz.
ul. Dąbrowskiego 11, i piętro.

DOKTOR Paweł Broniatowski

ul. Panny Marji Nr. 31 (obok Teatru Paryskiego)
choroby weneryczne i skórne
Przyjmuje od 9-11 i 4-7 po południu.
Pisze od 12-1 w południe.

Redaktor i wydawca F. D. WILKÓWSKI

Kup, a znajdziesz milionówkę

NARESZCIE!
WSZYSCY PRZEKONALI SIĘ ZE NAJLEPSZE
KROJOWE ZAGRANICZNE PASTY DO OBUWIA
PRZEWYKSZA DOBROCIĄ

ZORZA
KROJOWA WYTWÓRNIA
PASTA DO OBUWIA

NAGRODZONA MEDALEM
NA WYSTAWIE
„KROJOWE MODY“

ZORZA jest to jedyna pasta-krem najwyższe-
go gatunku, wyrobiona z naturalnych
tłuszczów.

ZORZA jest to jedyna pasta przetłuszczona, a
nie nadmiar tłuszczu chroni skórę od po-
kania.

ZORZE wystarczy używać raz na tydzień, po-
zostałe dni przecierając tylko flo-
nelką.

ZORZA najbardziej zeschniętą skórę czyni
miękką, elastyczną i wielce trwałą.

ZORZA nawet starej, popękanej skórce, po
kilkukrotnym użyciu, nadaje wygląd
nowej.

ZORZA chroni skórę od wilgoci i niszczące-
go działania potu.

Krajowa Wytwórnia Chemiczna
Warszawa, Nowolipki 72 dom wł.
Telef. 187-84, 238-80.

Kup, a znajdziesz milionówkę

PRZYJEZDNI
którzy chcą zaku-
pić wszelkie towa-
ry na suknie, biał-
ki, płótna pocie-
lowe oraz batysty,
etaminy a także fi-
ranki serwetki i ka-
pi, powinni zap-
amiętać do najtańszej
i najszerszej takowej
tupić można u
J. Kazińskiego
ul. Kościuszki 19-a
lewa oficyna
II-gie wejście

Najkorzystniej
dla wszystkich
ogłaszać się
w „Gońcu Cze-
stochowskim“.

Akuszerek
SZRAMOWA
z Krak. dyplomem
przyjmuje panie u-
działe parod.
ul. Kościuszki 46,
II piętro.

Jest
do sprzedania 25 pu-
dów dynki po przy-
stępnej cenie. [Zgło-
szenia do ogrodułka
domu przy ul. Ko-
ściuszki 61 codz. od
9 rano do 6 1/2 popoł.

Do Państwa
bezdzielnob potrzeb-
nika służąca do wazy-
stkiego która się zna
i na kuchni. Zgłosze-
nia do biura Adm. Go-
ńca Czystochy.

Akuszerek
Skubinska udziela po-
rady, przyjmuje za-
mówienia od 9-1 i
od 4-6 Szklana 5-a

Zginaj
pieszczliwiej
biały, uszy brązowej
z pyszczką podobny
do lisa. (doprowadzić
Apteka II Aleja 86

**SKŁAD
FABRYCZNY W CZESTOCHOWIE**
Fabryki Manufaktury Schbert i S-ka
w Białsku (Śląsk Cieszyński).
Hurt i Detal.

Materiały wełniane
na sezon wiosenny.
Marja Reimschüssel
ul. Jasnogórska № 24c.
(dom D-ra Pietrasiewicza)
od 10 rano do 1 pp. i od 3 do 6 w.

Ból głowy i migrena
usuwać natychmiast znane proszki
z **KOGUTKIEM**
Migreno Nervosin
sprzedają apteki i składki apteczne.

COOVERCOTY.

BOSTONY na kostjumy i palta.
SUKNA w jasnych kolorach.
KORTY na ubranie.
SZEWIOTY w różnych kolorach
oraz wielki wybór bawelnianych
towarów
po cenach hurtowych
dostać można
w I-szej ALEJI № 12
pod firmą:
„MANUFATURA“

Prosimy o uregul. prenumeraty

Kierownik literacki: JAN BARYLSKI